

Dialogmøde med forældrebestyrelser

11. april 2019, kl. 17.00 – 20.00

Musholm Feriecenter, Musholmvej 100, 4220 Korsør

Program

- Kl. 17.00 – 17.30: Velkomst og orientering om sammenlægning 0-18 år og fælles vision/ved centerchef Per Kensø
Orientering om ny Dagtilbudslov/ved Maj-Britt Thy
- Kl. 17.30 – 18.00: Pause, spis og hyg
- Kl. 18.00 – 19.00: Oplæg om forældrebestyrelsens arbejde i dagtilbud og styrket forældreindflydelse/ved **Tina Hjortshøj fra Absalon**. Tina Hjortshøj er medforfatter til kapitlet om Forældrebestyrelsens arbejde i dagtilbud, i bogen "Den styrkede pædagogiske læreplan - Grundbog til dagtilbudspædagogik"
- Kl. 19.00 – 19.15: Oplæg til gruppedrøftelser, ved Tina Hjortshøj
- Kl. 19.15 – 19.45: Drøftelse på tværs af institutioner i grupper med fokus på elementer fra den styrkede pædagogiske læreplan
- Kl. 19.45 – 20.00: Afrunding og tak for i aften

Områder under Børne- og Ungeudvalget

300
mio.

Daginstitutioner:
30 kommunale
7 selvejende
5 private
Dagplejen (150)

35
mio.

Pædagogisk
udvikling og
inklusion (PPR),
SSP og andre
forebyggende
indsatser

700
mio.

Skoler:
18 skoler
3 specialskoler
Ungdomsskolen
Musikskole
Naturskole

250
mio.

Børn og familie
Socialrådgivere/
Socialformidlere
Foranstaltninger for
børn, unge,
handicappede og deres
familier

28
mio.

**Slagelse Kommunale
Tandpleje:**
8 klinikker

20
mio.

5 klubber +
Rosen/basen

14
mio.

Sundhedsplejen

**Samlet
budget:
Ca. 1,4 mia.**

Dagtilbudslovens formålsparagraf

- *“Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og **dannelse** gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, **hvor legen er grundlæggende**, og hvor der tages **udgangspunkt i et børneperspektiv**”.*

Daginstitutioner:
30 kommunale
7 selvejende
5 private
Dagplejen (150)

Dagtilbudsreform

Med udgangspunkt i regeringens udspil "**Stærke dagtilbud – Alle børn skal med i fællesskabet**", indgik regeringen sammen med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre i juni 2017 en aftale om en dagtilbudsreform.

Dagtilbudsreformen rummede samlet set 24 konkrete initiativer under følgende tre hovedoverskrifter:

- Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv
- Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse
- Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier

Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier

Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier

- Kombinationstilbud til familier med skæve arbejdstider
- Styrket mulighed for at ønske og få et bestemt dagtilbud
- Ret til at vælge deltidstilbud for forældre på barsels- eller forældreorlov
- Øget fleksibilitet i ordningen med tilskud til pasning af egne børn

Styrket forældreindflydelse i forældrebestyrelser

- Ny styrelsesvedtægt på dagtilbudsområdet
- Høringsfristen er fastsat til **den 7. maj 2019** og høringsvar skal sendes på e-mail til: cbrei@slagelse.dk

Forældrebestyrelsen arbejde i dagtilbud – styrket forældreindflydelse

Oplæg Slagelse Kommune 11. april 2019

v. Tina Hjortshøj, uddannelsesleder

Kort præsentation

- Medforfatter til kapitlet om Forældrebestyrelsens arbejde i dagtilbud, i bogen "Den styrkede pædagogiske læreplan - Grundbog til dagtilbudspædagogik". Dafolo 2018.
- Uddannelsesleder på pædagoguddannelsen ved Professionshøjskolen Absalon, Center for Pædagogik, Campus Vordingborg.
Fagansvarlig for dagtilbudsspecialiseringen.
- Uddannet socialpædagog, cand.pæd. i pædagogisk sociologi, diplom og master i offentlig ledelse. Flere års erfaringen som leder og konsulent på det kommunale dagtilbudsområde 0-6 år, herunder også specialområdet.
- Kontaktoplysninger:
Tina Hjortshøj, tihj@pha.dk, 72 48 27 97

Temaer

- Styrket forældreindflydelse, styrket indflydelse til forældrebestyrelsen
- Dagtilbudsaftalen 2017 / dagtilbudsloven 2018
- Udfordringer og dilemmaer
- Centrale begreber: kompetence, indflydelse, inddragelse
- Hvad er et princip?
- Forældrebestyrelsens indflydelse
- Lederens rolle og ansvar
- Kvalitetsbegrebet
- Understøttelse af forældrebestyrelsen
- **Gruppedrøftelser**

Hvorfor forældreindflydelse?

- Forældrene har det primære ansvar for deres børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- Forældrene er sammen med deres børn de vigtigste brugere af dagtilbud.
- **Forældreinddragelse har betydning for barnets trivsel, udvikling og læring: Dagtilbud af høj kvalitet er bla. karakteriseret ved et tæt samarbejde med forældrene om deres børns læring (EPPSE forskningsprojekt fra 1997-2014)**

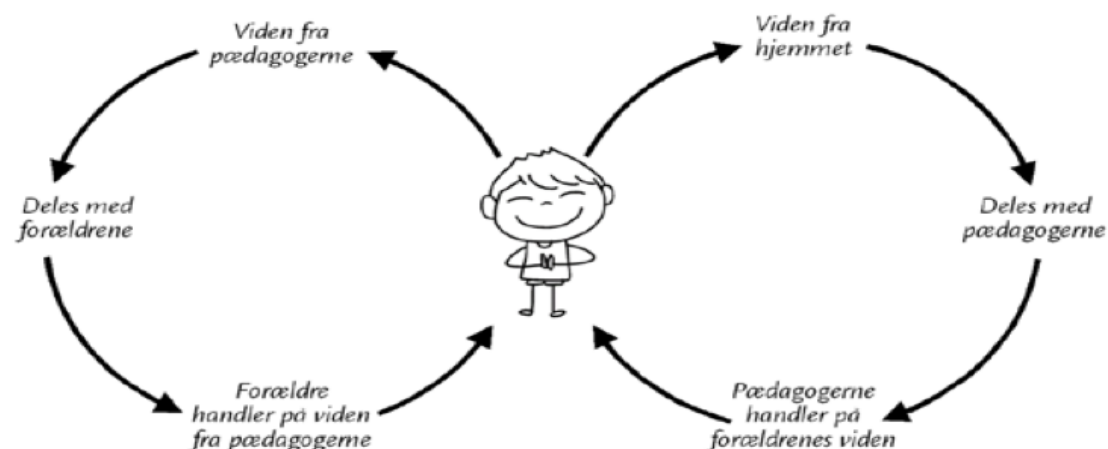

Der er fokus på forældresamarbejde i kommunerne

Eks. fra Gladsaxe Kommunes Dagtilbudspolitik (2016) "Fælles ansvar for barnets læring"

Samarbejdet skal bygge på en gensidig respekt for dagtilbuddets pædagogfaglige tilgang og for forældrenes unikke viden om barnet.

Børn i dagtilbud kommer fra forskellige hjem med forskellige livsvilkår. Dagtilbuddet skal i samarbejdet tage udgangspunkt i den enkelte families muligheder og ressourcer.

Hvorfor skal dagtilbud have en forældrebestyrelse?

- **Hverdagens forældresamarbejde vs forældrebestyrelsen:**
Samarbejdet om det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
Samarbejdet om børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- **Dagtilbudsloven § 14.** Forældre med børn i en kommunal, selvejende eller udliciteret daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse (*et retskrav*).
- **Forældrene har det primære ansvar for deres børn. Forældrebestyrelsen repræsenterer alle børn/familier**, derfor skal de involveres og inddrages aktivt i samt have indflydelse på dagtilbuddenes arbejde - hvilket der er særlig mulighed for i en forældrebestyrelse. (Master for en styrket pædagogisk læreplan)
- **Forældrebestyrelsen kan skabe rammer for forældresamarbejdet.**
- Forældrebestyrelsen er en vigtig **samarbejdspartner for lederen.**

Dagtilbudsaftalen 2017 - intensionen

- Målet er at **løfte kvaliteten** i dagtilbuddene gennem en styrket pædagogisk læreplan, et øget forældresamarbejde og ved at **styrke indflydelsen for forældrebestyrelsen** (Børne- og Socialministeriet, 2017).
- Der tilføjes til forældrebestyrelsens minimums kompetence i dagtilbudsloven, at **forældrebestyrelsen skal fastsætte principper for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem**, herunder for eks. dagtilbud-hjem-samtaler, hente- og bringe tidspunkter, forældres afholdelse af ferie med barnet, gå-hjem-møder, inddragelse af forældre i børns læring og/eller fokuseret forældreinvolvering gennem specifikke tiltag.
- Derudover skal forældrebestyrelsen **inddrages** i arbejdet med den pædagogiske læreplan, det nye begreb **"det åbne dagtilbud"**, samt **overgange fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole**.

Dagtilbudsloven 2018 §§

Kort sammenfatning af dagtilbudsloven 2018, der vedrører forældrebestyrelsens arbejde (det med kursiv er nye/ændrede tiltag)

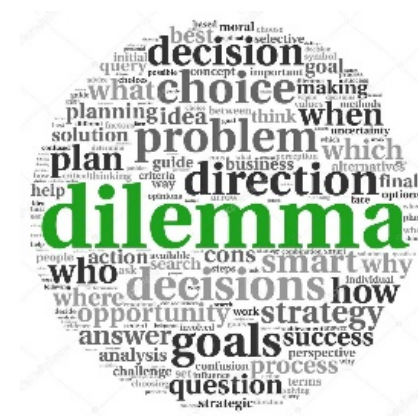
- Forældre med børn i dagtilbud skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse (§ 14).
- *I dagtilbud som består af flere enheder, skal en forælder fra hver enkelt enhed have adgang til at være repræsenteret i forældrebestyrelsen.
Forældrebestyrelser kan etableres på tværs af kommunale dagtilbud, hvis de enkelte bestyrelser beslutter det.
I forældrebestyrelser som etableres på tværs af dagpleje og daginstitution, skal beslutninger, der alene har betydning for dagplejen, træffes af de forældre, der repræsenterer dagplejen. Endvidere træffes beslutninger, der alene har betydning for daginstitutionen, af de forældre, der repræsenterer daginstitutionen (§ 14).*
- Forældrebestyrelsen fastsætter principper for dagtilbuddets arbejde, **for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem** og for anvendelsen af en budgetramme for dagtilbuddet inden for de *rammer og eventuelle prioriterede indsatser*, som kommunalbestyrelsen har fastsat (§ 15).
- *Forældrebestyrelsen skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan og i dagtilbuddets arbejde med at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole (§ 15).*
- Forældrebestyrelsen har indstillingsret ved ansættelse af leder og personale i dagtilbuddet (§ 15).
- Forældrebestyrelsen har indflydelse på beslutning om fravalg/tilvalg af en frokost-/madordning (§ 15, 16, 17)

(Børne- og Socialministeriet, 2018)

Udfordringer - dilemmaer

- Dagtilbuddet har svært ved at se, hvordan de kan bruge forældrebestyrelsen som en ressource, der kan understøtte det pædagogiske arbejde.
- Dagtilbuddet oplever forældrebestyrelsesarbejdet som konfliktfyldt, når bestyrelsen stiller sig kritiske over for dagtilbuddet.
- Forældrebestyrelsesarbejdet er mangelfuldt, fordi bestyrelsen ikke viser interesse for dagtilbuddets virke, melder afbud til møder mv. – eller bare er enige i alt det lederen siger.
- Forældrebestyrelsen mener ikke, de har reel indflydelse, men at bestyrelsesarbejdet er et skindemokrati, hvor de fleste forhold er forudbestemt af dagtilbudsloven, kommunale politiske beslutninger eller dagtilbudslederen.

Hvad er jeres erfaringer og oplevelser?

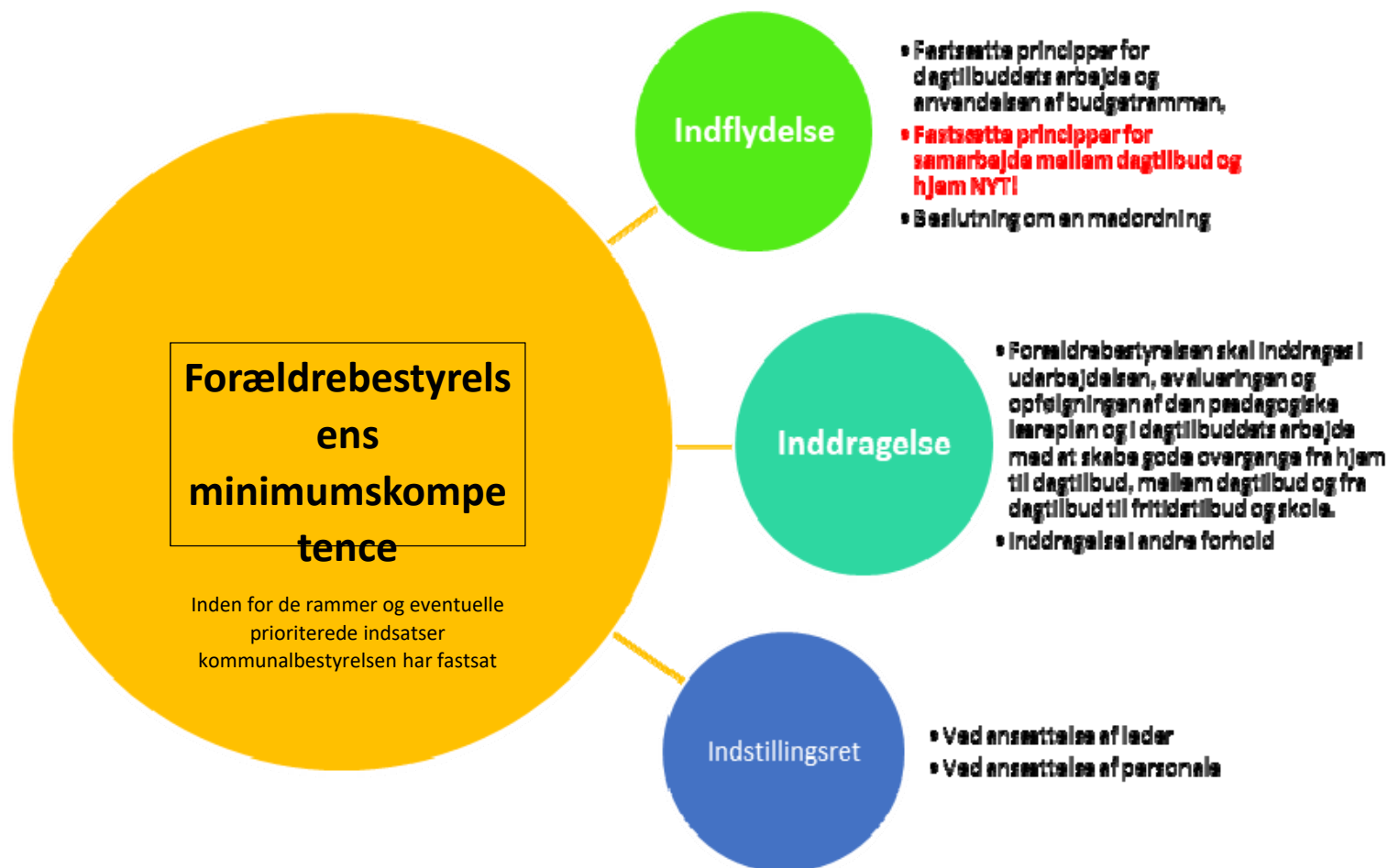

Centrale begreber Kompetence, indflydelse og inddragelse

- Lovsikret minimumskompetence - formel bemyndigelse til at foretage sig bestemte ting.
- Nyt fra 2018!
Styrket indflydelse til at **fastsætte principper** for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem - (tidligere var det kun i fht. dagtilbuddet arbejde og anvendelsen af budgetrammen).
- **Fastsætte principper = en beslutningskompetence = indflydelse**
- **Inddragelse**, dvs. involvering i f.eks. arbejdet med den pædagogiske læreplan. Inddragelse er mindre omfangsrigt – synspunkter inddrages, men påvirker ikke nødvendigvis de afgørelser, som træffes.

Hvad er et princip?

Forældrebestyrelsen skal have indflydelse på principperne for dagtilbuddets arbejde. De skal således fastlægge principperne – men ikke træffe de daglige konkrete beslutninger, der udmønter principperne. **Principperne skal holde sig inden for de, af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer og evt. prioriterede indsatser, samt styrelsesvedtægt.**

Et princip skal forstås som en ramme, der giver mulighed for forskellige handlinger

- **Eks. Det pædagogiske arbejde:** Børnene skal tilbydes aktiviteter, som fortrinsvis kan foregå udenfor. / Dagtilbuddet bestemmer, hvor, hvornår og hvordan.
- **Eks. Børnerelateret konti (økonomi/budget):** Børnene skal tilbydes økologisk kost. Dagtilbuddet bestemmer hvilken slags og hvor meget det må koste (indenfor den af kommunen fastsatte pris).

Hvordan kan forældrebestyrelsen gøre sin indflydelse gældende?

- Få indblik i de kommunale rammer og evt. prioriterede indsatser for dagtilbud, økonomi, politikker, styrelsesvedtægter, DT-lov mv.
- Tydeliggør forældrebestyrelsens råderum.
- Forældrebestyrelsen udøver sin virksomhed i **møder – brug dem fornuftigt!**
- Mød op og vær forberedt – så lederens énvejs orientering kan mindskes.
- Prioriter tid på møderne til at **arbejde med processer**, som kan lede frem til at (beslutte) fastsætte principper for arbejdet, som er vigtige for jeres dagtilbud (børnene). **Følg op!**
- Forældrebestyrelse og dagtilbud skal sammen skabe gode rammer for kerneopgaven (børnene) – I skal lave samskabelse.
- Skab indsigt i hinandens perspektiver – anerkend det kan være svært. I ser noget forskelligt, men det kan også være en styrke.

Lederens rolle og ansvar

- Sekretær for forældrebestyrelsen (overholde love og regler) og ansvar for afholdelse af møder i samarbejde med formanden.
- Klæde forældrebestyrelsen på til arbejdet (i samarbejde med forvaltning).
- Sikre inddragelse, lave processer og facilitere bestyrelsesarbejdet.
- Involvere og implementere beslutninger hos medarbejderne.
- Agere i overensstemmelse med de principper, som er fastsat.
- Sikre at forældrebestyrelsen har den *faglige indsigt* i dagtilbudsområdet og den pædagogiske hverdag, samt den *formelle indsigt* i deres rettigheder og opgaver.
- For dermed at sikre kvaliteten i arbejdet for både dagtilbud og forældrebestyrelse.

Kvalitet i dagtilbud

- Kvalitetsbegrebet – højkvalitetsdagtilbud betydning for de små børn. Bringe kvalitetsbegrebet ind i forældrebestyrelsen for at kvalificerer dialogen om fastsættelse af principper.
- Kategorier af kvalitet:
  - **Strukturkvalitet** (fysiske rammer inde/ude, organisering, normeringer, personalets uddannelse/ kompetencer, materialer og udstyr.)
  - **Proceskvalitet** (barn-voksen interaktioner, barn-barn relationer, inddragelse af børneperspektiv, aktiviteter, læringsmiljøer, forældresamarbejde, samt ledelse og samarbejde) har stor betydning for effekten på barnet. Brugeroplevet kvalitet.
  - **Indholdskvalitet** (curriculum, planer, de pædagogiske læreplaner – om og hvordan de bliver efterlevet).
  - **Resultatkvalitet** (effekten af ovenstående tre).
- Lederens skal i et fagprofessionelt perspektiv kunne argumenterer for, hvad der er god kvalitet. Og samtidig være nysgerrig på, hvad forældrebestyrelsen oplever som kvalitet.

OBS! Forældrebestyrelsens rolle i forældresamarbejdet

- Forældrebestyrelsen som forældreambassadører

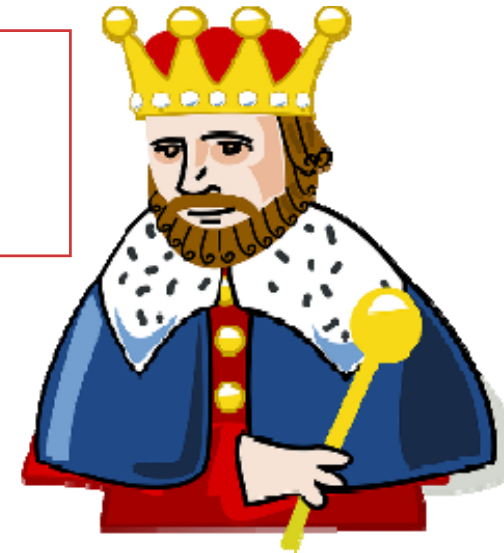
Hvordan sikres en mangfoldighed i inddragelsen af den brede forældregruppe?

Som medlem af en forældrebestyrelse har man et ansvar for at se på den mangfoldige forældregruppe, og man må som forældrebestyrelse tale om, hvilke rammer og metoder der skal til, for at have et godt samarbejde mellem alle forældre og medarbejdere i dagtilbuddet.

Middelklassen og kulturelle koder .

Lektor Üzeyir Tireli peger her på **pædagogen som nøgleperson.**

OBS! Pædagogens rolle og samarbejde med forældre og forældrebestyrelse – Magtpositioner

- Ulige magtforhold
- Forbrugerperspektiv
- Fagligt og privat perspektiv

- Maja Rønn Larsen: Der kan opstå en skævvridning i magtbalancen i samarbejdet, da forældrene er forbruger af den ydelse dagtilbuddet og pædagogerne yder, og kan klage og stille sig utilfredse med denne ydelse.
- Et forhold der stadig gør sig gældende selvom man indgår i et bestyrelsessamarbejde.

Det kræver pædagogisk overblik at positionere sig på en måde, der indbyder til et konstruktivt samarbejds-klima, og at kunne forvalte sin myndighedsposition på en måde, hvor forældrene bliver partnere i dette vigtige fælles projekt. (Hansen, 2015, s. 533)

Understøttelse af forældrebestyrelsen

- Informationsmateriale håndbog/site
- Kurser for nyvalgte forældrebestyrelser
- Netværk af forældrebestyrelsesformænd på tværs af dagtilbud
- Dialogforum med politiske udvalg og forvaltning

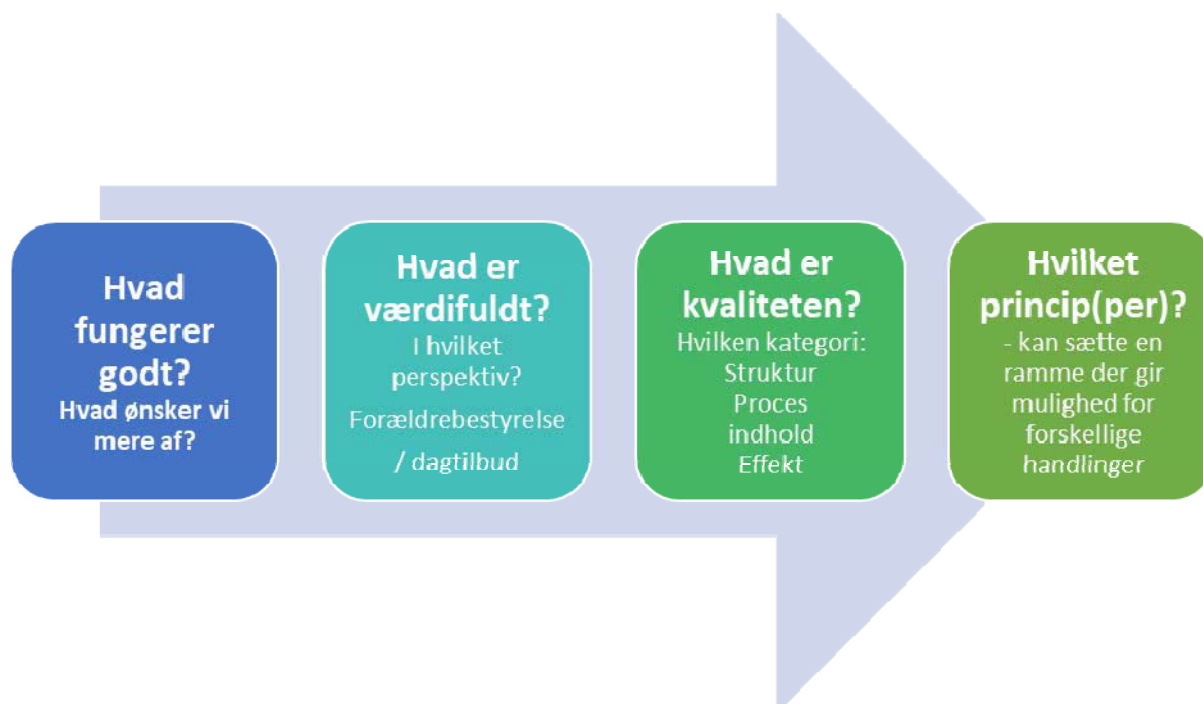

Gruppedrøftelser på tværs af institutioner Hent inspiration hos hinanden

- Hvilke principper har forældrebestyrelsen hos jer allerede besluttet?
- Hvordan arbejder I med dem?
- Hvordan følger I op på, at de bliver efterlevet?
- Hvilke principper synes I kunne være relevante for **"samarbejdet mellem dagtilbud og hjem"**?

Arbejdet med principper vha. procesmodel

1. Vælg et tema: f.eks. "Samarbejdet mellem dagtilbud og hjem". Følg procesmodellens spørgsmål.
2. Eller del op i undertemaer: f.eks. forbesøg, indkøring, aflevering/afhentning, dagtilbud/hjemsamtaler, inddragelse i barnets læring, forældremøder, etc. Hvorefter i gennemgår procesmodellen.
3. Vær nysgerrig og anerkendende, lyt til hinandens perspektiver

Gruppedrøftelser

- *Hvad mener I er vigtigt forældrebestyrelsen har indflydelse på - begrund?*
- *På hvilke områder mener I, at dagtilbuddet har den primære indflydelse?*
- *Hvordan etablerer man reelt forældrebestyrelsessamarbejde, hvor forældrenes perspektiv inddrages og anvendes konstruktivt?*
- *Hvordan sikrer man, at dagtilbuddets faglige viden kommer i spil i forældrebestyrelsessamarbejdet?*
- *Hvordan sikrer man, at det er alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, der er centrum for forældrebestyrelsessamarbejdet, og ikke enkeltsager der stjæler billedet?*

Tak for i aften